

10 jaar diergezondheidsmonitoring: uniek én effectief!

2002 was niet alleen het jaar van de euro en van Willem Alexander en Maxima; het was ook het jaar waarin gestart is met het landelijke systeem voor de diergezondheidsmonitoring, op verzoek van de overheid en het agrarisch bedrijfsleven. Eind vorig jaar werd stilgestaan bij het feit dat de GD deze monitoring inmiddels al tien jaar uitvoert.

De samenwerking van de GD met diverse partijen binnen en buiten de sector heeft zeker zijn vruchten afgeworpen, zo bleek wel tijdens de twee bijeenkomsten die de GD in november organiseerde. Tijdens het seminar voor dierenartsen in Apeldoorn en het symposium voor het bedrijfsleven in Amersfoort spraken onder andere Anton Pijpers (Universiteit Utrecht), Christianne Brusckhe (Ministerie EZ), Stephanie Wiessenhaan (Ministerie VWS), Simone Hertzberger (Ahold) en Toon van Hoof

(LTO Nederland) over het nut en de waarde van diergezondheidsmonitoring. Uiteraard blikte Petra Kock, manager monitoring bij de GD, ook terug op de afgelopen 10 jaar.

“Met Q koorts, Bluetongue en het schmallenbergvirus als voorbeelden, is na 10 jaar het belang van de diergezondheidsmonitoring in Nederland nog steeds groot”, aldus Kock. “Met het snel signaleren van bekende en onbekende dierziekten en het zicht houden op trends en ontwikkelingen, wordt de volks- en diergezondheid beschermd, de voedselveiligheid en de export bewaakt en zo het bedrijfseconomisch rendement verhoogd.”

Vertrouwelijk en vrijwillig

De basis van het succes van de diergezondheidsmonitoring ligt volgens Kock in de vertrouwelijkheid en vrijwilligheid waarmee dierenartsen en veehouders vanuit hun dagelijkse praktijk bijzonderheden rondom diergezondheid signaleren. “Elk jaar krijgen we zo’n 9.000 telefoontjes met vragen en komen er 9.000 verschillende landbouwhuisdieren op de sectietafel te liggen. De monitoring zorgt voor analyses om zo inzicht te geven in trends en ontwikkelingen. Ook het snel detecteren van nieuwe aandoeningen is een belangrijke taak.”

De monitoring is de plek waar alle informatie bij elkaar komt, legt Kock uit: “Het begint altijd bij veehouders en dierenartsen die bijzonderheden signaleren en melden. Zij zijn dan ook van essentieel belang. Daarbij komt informatie uit de sectiezaal, het laboratorium en de data-analyse. Gecombineerd met de expertise uit binnen- en buitenland, werken we zo gestructureerd aan het verbeteren van de diergezondheid in Nederland.”

Filosoof Bas Haring was de dagvoorzitter van het symposium in Amersfoort.

Overheid en bedrijfsleven

“Dat bedrijfsleven en overheid samenwerken aan de bewaking van de diergezondheid is uniek en bijzonder effectief”, aldus Anton Pijpers van de Universiteit Utrecht. Gezond vee levert gezond voedsel en daarmee gezonde mensen, zo onderstrepen ook andere belanghebbende partijen zoals VION, FrieslandCampina, LTO, GGD en PVE. Ook bij internationale contacten is men enthousiast, zoals verwoord door een rijksdierenarts uit Schotland: “Ik wou dat we in het Verenigd Koninkrijk zo’n monitoring hadden.”

Petra Kock, manager monitoring bij de GD: “Het is bijzonder waardevol om samen te werken aan een betere diergezondheid. Het is dé weg om te gaan.”

Toon van Hoof (LTO Nederland), Simone Hertzberger (Ahold) en dagvoorzitter filosoof Bas Haring op het podium tijdens het symposium in Amersfoort.

Jan Jansen (directeur GD) overhandigt het eerste exemplaar van het boek 'Samen voor gezondheid' over 10 jaar diergezondheidsmonitoring aan Christianne Brusckhe (Ministerie EZ).

Humane gezondheidszorg

Christianne Brusckhe van het ministerie van EZ benadrukt het nut van diergezondheidsmonitoring in een dichtbevolkt land als Nederland (16,7 miljoen mensen en 100 miljoen dieren). "Met de GD als spin in het web hebben we één organisatie met gespecialiseerde deskundigen die haar tentakels door heel Nederland heeft en prima kan samenwerken."

Trendwatcher Adjiedj Bakas voorspelde tijdens het seminar in Apeldoorn een 'supercomputer' die alle data kan analyseren om zo de diagnostiek te stellen. "Ik geloof zelfs in zelfdiagnostiek bij dieren dankzij een slimme chip."

Stephanie Wiessenhaan van het ministerie van VWS ziet dat de samenhang tussen diergezondheid en humane gezondheid groeit. "Door onder andere verstedelijking en toenemende welvaart krijgen we in de toekomst steeds vaker te maken met infectieuze ziekten."

Ook vanuit de retail wordt het werk binnen de diergezondheidsmonitoring geroemd. Simone Hertzberger van Ahold geeft aan dat productveiligheid het allerhoogste risico vormt voor haar organisatie. "Een staking of vijf dagen sneeuw staat in geen verhouding met de discussie over voedselveiligheid. Consumenten moeten blindelings kunnen vertrouwen op hun aankopen." Om antwoord te geven op de vraag 'is het veilig om te eten?' is de monitoring van groot belang, zo geeft Hertzberger aan. "We varen blind op alles wat de monitoring doet, nu en in de toekomst."

Voorbeeld voor buitenland

Het delen van kennis en informatie over diergezondheid gaat ook over landsgrenzen heen, vertelt Kock met als voorbeelden het erfelijk gebrek Brachyspina en het schmallebergvirus. "We pakken de

uitwisseling met een aantal landen om ons heen structureel op, wat ons betreft mogen nog meer landen aansluiten." In het buitenland is men enthousiast over de werkwijze van de Nederlandse diergezondheidsmonitoring en een aantal landen nemen het systeem ook over. "Het is uniek doordat het privaat georganiseerd is vanuit de productschappen én het ministerie", weet Pijpers. "Het gaat veel verder dan de wettelijk geregelde aangifteplichtige ziekten, want veehouders en dierenartsen werken actief mee met het signaleren."

En de toekomst van de diergezondheidsmonitoring? Kock ziet voor de huidige monitoring nog een mooie toekomst weggelegd. "Ik hoop dat het op deze manier door kan gaan. Het is bijzonder waardevol om samen te werken aan een betere dieren volksgezondheid. Het is dé weg om te gaan." Toon van Hoof van LTO Nederland wil nog wel een stapje verder gaan. "Ik pleit voor een diergezondheidsmonitoring over landsgrenzen heen. Dierziekten stoppen niet bij de grens. Wanneer onze buurlanden ook zo'n diergezondheidsmonitoring hebben, werkt het streven naar gezonde dieren, gezond voedsel en gezonde mensen nog beter."

*"Dierziekten
stoppen niet
bij de grens"*

Met haar monitoringsactiviteiten waakt GD over de diergezondheid in Nederland. Onder andere via GD Veekijker, waar vragen van dierenartsen en veehouders binnenkomen. Naast de helpdeskfunctie is GD Veekijker hét centrale verzamelpunt voor alles rondom diergezondheid, in het belang van veehouder en sector. Deze rubriek verhaalt over bijzondere gevallen, speciaal onderzoek en opvallende resultaten die het werk van de dierenartsen oplevert. De GD-Veekijker wordt gefinancierd door het Ministerie van EZ, PVV en PZ.